

VRHOVNI SUD CRNE GORE

Su. I br. 73-1/17

Gradjansko odjeljenje Vrhovnog suda Crne Gore, sastavljeno od sudija Radoja Orovića, kao predsjednika odjeljenja, Vesne Begović, Natalije Filipović, Branimira Femića, Rade Kovačević, Dragice Milačić, Radojke Nikolić, Nataše Božović, Ranke Vuković i Dušanke Radović, kao članova odjeljenja, na sjednici održanoj dana 27.03.2017. godine, zauzelo je sljedeći

PRAVNI STAV

I Kolektivni ugovor AD “Luka Bar” od 06.02.2009. godine ne može se primjenjivati na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih poslodavca AD “Kontejnerski terminali i generalni tereti”, Bar – AD “Port of Adria”, Bar, nakon 30.09.2010. godine.

II Nakon prestanka važenja kolektivnog ugovora iz stava I do zaključenja novog kolektivnog ugovora kod poslodavca, na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih AD “Port of Adria”, Bar, neposredno se primjenjuje Granski kolektivni ugovor za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge (“Sl. list RCG”, br. 20/2004).

III U navedenoj pravnoj situaciji, za ocjenu prava i visine jubilarne nagrade zaposlenih AD “Port of Adria”, Bar, mjerodavna je odredba člana 30 Granskog kolektivnog ugovora za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge.

O b r a z l o ž e n j e

Viši sud u Podgorici inicijativom Su VI br. 138/16 od 28.12.2016. godine obratio se Gradjanskom odjeljenju Vrhovnog suda Crne Gore radi zauzimanja pravnog stava povodom važenja i mogućnosti primjene Kolektivnog ugovora AD “Luka Bar” iz Bara od 06.02.2009. godine na nastale sporne odnose zaposlenih AD “Port of Adria”, Bar. Postavljena sporna pitanja glase:

- *Da li se vađenje pojedinačnog Kolektivnog ugovora AD „Luka Bar“ od 06.02.2009. godine kod poslodavca, nakon restrukturiranja, može produžiti bez saglasnosti obje ugovorne strane koje su taj ugovor i potpisale;*
- *Da li u slučaju prestanka važenja pojedinačnog Kolektivnog ugovora na razrješenje konkretnih spornih odnosa (sporova između zaposlenih, kao tužilaca i poslodavca AD „Port of Adria“ iz Bara, kao*

tuženog) treba primijeniti odredbe Granskog kolektivnog ugovora za pomorski saobraćaj i lučko – pretovarne usluge;

- *Da li je odredba člana 30 Granskog kolektivnog ugovora za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge imperativnog ili dispozitivnog karaktera za poslodavca;*
- *Da li je za eventualnu isplatu jubilarne nagrade ili razlike između isplaćenog ili pripadajućeg iznosa jubilarne nagrade zaposlenima u konkretnom slučaju potrebno donošenje posebne odluke poslodavca.*

Iz dostavljene dokumentacije uz inicijativu, koja je detaljno razmotrena, proizilazi da je kod Osnovnog suda u Baru u toku veći broj sporova po tužbama zaposlenih protiv AD “Port of Adria”, Bar, a da su zaposleni vodili sporove i protiv pravnog prethodnika – AD “Kontejnerski terminali i generalni tereti”, Bar. U sudskim postupcima pokazuje se spornom mogućnost primjene Kolektivnog ugovora AD “Luka Bar” iz Bara od 06.02.2009. godine. Ovo kod činjenice da je na nivou AD “Luka Bar”, u septembru mjesecu 2009. godine, izvršeno restrukturiranje na način što je iz istog izdvojeno kao samostalno AD “Kontejnerski terminali i generalni tereti”, Bar, koje je registrovano kod Privrednog suda u Podgorici dana 29.09.2009. godine, pod reg. br. 4-0009050/001.

Prema odredbi člana 22 stav 1 tačka 1 Zakona o privrednim društvima (“Sl. list RCG”, br. 6/2002, “Sl. list CG”, br. 17/2007, 80/2008) pod restrukturiranjem društva podrazumijeva se i podjela akcionarskog društva na dva ili više posebnih društava.

Vezano za Kolektivni ugovor poslodavca AD “Luka Bar” od 06.02.2009. godine bitno je pojasniti da je zaključen između izvršnog direktora “Luka Bar” AD (poslodavac) i Sindikalnog povjereništva (sindikata). Članom 4 stav 1 ovog Kolektivnog ugovora određeno je da će se u slučaju restrukturiranja i statusnih promjena Poslodavca, na zaposlene do zaključenja novog Kolektivnog ugovora, primjenjivati ovaj Kolektivni ugovor.

Odredbom člana 153 stav 1 Zakona o radu (“Sl. list CG”, br. 49/08, 26/09) predviđeno je da u slučaju restrukturiranja poslodavca, na zaposlene će se do zaključivanja novog kolektivnog ugovora, a najduže godinu dana, primjenjivati kolektivni ugovor koji se primjenjivao prije restrukturiranja.

Smisao navedenih odredaba Kolektivnog ugovora AD “Luka Bar” i Zakona o radu je da se omogući novoformiranom akcionarskom društvu da u određenom periodu, a koji ne može biti duži od godinu dana, sačini novi kolektivni ugovor, a u ostavljenom periodu da može primjenjivati kolektivni ugovor akcionarskog društva iz kojeg je izdvojen.

Polazeći od navedenog, zaključuje se da je Kolektivni ugovor AD "Luka Bar" od 06.02.2009. godine prestao da važi u odnosu na izdvojeno-novo AD "Kontejnarski terminali i generalni tereti", Bar, u skladu sa predmetnim Kolektivnim ugovorom i po samom zakonu protekom godine dana od restrukturiranja. Pritom restrukturiranje se računa okončanim danom kada je izdvojeno akcionarsko društvo upisano u registru kod nadležnog privrednog suda (29.09.2009. godine), tako da od 30.09.2009. godine počinje da teče jednogodišnji rok primjene Kolektivnog ugovora u izdvojenom akcionarskom društvu, a koji ističe 30.09.2010. godine.

Kod činjenice da je navedeni Kolektivni ugovor prestao da važi i ne primjenjuje se kod poslodavca "Kontejnarski terminali i generalni tereti", Bar – AD "Port of Adria", Bar, od 30.09.2010. godine, a da poslodavac nije pristupio zaključenju pojedinačnog kolektivnog ugovora na način koji je predviđen odredbama čl. 150 – 152 Zakona o radu, pregovaranjem između poslodavca i reprezentativnog sindikata zaposlenih, to se ugovorom o promjeni većinskog vlasnika nad poslodavcem ne može rješavati pitanje primjene i važnosti kolektivnog ugovora poslodavca, koji je prestao da važi tri godine prije započete prodaje dijela vlasničkog kapitala društva. Ovo iz razloga što ugovor o kupoprodaji akcija privrednog društva po svojoj pravnoj prirodi ne utiče na odnos zaposlenih i poslodavca (društva), već se samo istim mijenja vlasnik na određenom dijelu akcija društva, kao što se to odrazilo i na promjenu većinskog vlasnika u konkretnom slučaju.

Prema tome, to što je u ugovoru o kupoprodaji akcija zaključenim 13.11.2013. godine između Crne Gore, kao većinskog vlasnika i Firme "Global Ports", Istanbul, Turska, kao prilog istom dat Kolektivni ugovor AD "Luka Bar" od 06.02.2009. godine, a koji je već prestao da važi za poslodavca AD "Kontejnarski terminali i generalni tereti", Bar od 30.09.2010. godine, u skladu sa odredbom člana 153 stav 1 Zakona o radu, ne može se smatrati da je (nevažeći kolektivni ugovor) ovim ugovorom uveden u ponovnu primjenu i da je relevantan za rješavanje pitanja i odnosa između zaposlenih i njihovog poslodavca AD "Kontejnarski terminali i generalni tereti", Bar, sada AD "Port of Adria". Naime, kupac akcija nije ugovorna strana iz Kolektivnog ugovora poslodavca, tako da se ugovorom o kupoprodaji rješava samo pitanje promjene većinskog vlasništva nad poslodavcem. Navedeno pod tačkom 3.3. ugovora o kupoprodaji od 13.11.2013. godine, zaključenog između Crne Gore i firme "Global Ports", da poslodavac neće mijenjati Kolektivni ugovor od 06.02.2009. godine do zatvaranja ugovora o kupoprodaji, a što slijedi nakon potpisivanja ovog ugovora i izvršenja ugovornih obaveza bez uticaja je jer je poslodavac legitimna ugovorna strana za zaključenje kolektivnog ugovora, a ne većinski vlasnik.

Budući da AD "Kontejnarski terminali i generalni tereti", Bar, koji je promijenio naziv i sada posluje pod imenom AD "Port of Adria", kao poslodavac zaposlenih u konkretnom slučaju, sa reprezentativnim

predstavnikom zaposlenih (sindikatom), nije zaključio novi (pojedinačni) kolektivni ugovor nakon 30.09.2010. godine do sada, to se ocjena prava zaposlenih iz rada i po osnovu rada, saglasno odredbi člana 4 stav 5 Zakona o radu, ima cijeliti neposrednom primjenom odgovarajućeg granskog kolektivnog ugovora, odnosno Opšteg kolektivnog ugovora ukoliko nema granskog.

U navedenoj pravnoj situaciji Kolektivni ugovor poslodavca koji je prestao da važi ne može se primjenjivati ni pri ocjeni prava zaposlenih na jubilarnu nagradu i i pri odredjivanju visine iste, jer kada nema kolektivnog ugovora kod poslodavca i dok takva situacija traje navedeno pravo treba cijeliti neposrednom primjenom odredbe člana 30 važećeg Granskog kolektivnog ugovora za pomorski saobraćaj i lučko-pretovarne usluge, koja je u datim okolnostima imperativnog karaktera, a na način kako to isti određuje, u visini koju predvidja, bez potrebe donošenja posebne odluke poslodavca.

Ovdje valja istaći i to da navedeno postupanje i primjena ogovarajućeg granskog kolektivnog ugovora, kao i Opšteg kolektivnog ugovora i Zakona o radu, kao važećih nacionalnih propisa iz oblasti rada, u predstavljenim okolnostima pri rješavanju pitanja iz oblasti rada i u vezi sa radom između zaposlenih i poslodavca, nije u suprotnosti sa članom 3 stav 1 Direktive Savjeta 2001/23/EZ, koji propisuje da preuzeti kolektivni ugovor u slučaju statusnih promjena važi do prestanka ili isteka kolektivnog ugovora ili stupanja na snagu novog kolektivnog ugovora poslodavca.

Sa iznijetih razloga Gradjansko odjeljenje ovog suda usvojilo je navedeni pravni stav.

Predsjednik,
Gradjanskog odjeljenja
Radoje Orović,s.r.